

Da pa čitatelji „Novic“, ki Vašega lista ne beró, zvedó, za česa da gre v najini pravdi, dovolite mi, predno pismo svoje nadaljujem, objaviti jim, da gré za 15letno odlašanje izvršitve 26. §. blage oporoke knezoškofa Wolfa, po katerem bil bi imel narod slovenski že davno dobiti drugi del — slovensko-nemški del — slovarja, in da Vi prav po „Tagblattovi“ fini metodi to odlašanje zagovarjate. To je jedro Vašega spisa, kateremu ste dali napis „Kunststücke der Novice“. Ne bojite se pa, da bodem „bisere“ Vašega spiska našim bralcem zatajil, — ne, ne! vse jim hočem zvesto priobčiti, in zato utegne pismo moje nekako dalje biti, kakor je meni samemu drago, ker vem, da „Novice“ prostora potrebujejo še za mnogo drugo tvarino in da vsi čitatelji njihovi ne marajo samo za najini razgovor, ker že oba sivolasa spadava nekako v staro šaro.

Da pa to pismo adresiram do Vas, gospod Dežman, o tem imam še drug razlog, in sicer ta razlog, da sem vselej bil in sem še zdaj pravičen tudi svojim sovražnikom. Čujte! Če si po pravici sebi smem pripisati zaslugo, da nam je preblagi knezoškof Wolf neumrlega spomina z zapuščino svojo stvaril slovár in je temu vzvišenemu dejanju povod dal „Koledarček“ moj za leto 1854. (dogodba ta je popisana v Cigaletozem „predgovoru“ nemško-slovenskega dela 1860. leta), rad tudi Vam, gosp. Dežman, pripoznam delež tega. Vas namreč sem leta 1853. naprosil, naj podobi Vodnikovi, ki sem jo hotel, po Valvazorjevi sliki, leta 1854. izročiti slovenskemu svetu, napišite životopis njegov. Viste takrat, ves goreč za stvar slovensko in za „slavo Slavjanov“, v „Koledarčku“ radi spisali životopis Vodnikov, kateremu se v vsaki vrstici vidi, da Vam je izhajal prav iz globočine srca. To — se vé da — bilo je pred več kot 20 leti! Sedaj že davno niste več oni Dežman, ki ste takrat bili, zato boste tudi — v spominu na oni čas — upravičen našli napis tega mojega pisma: Dežmanu II. — To isto spričuje pri „Matici“ naši shranjeni zapisnik od 16. januarija leta 1854. ob shodu, ki smo ga imeli omenjeni dan v licealni knjigarni. Oni dan sem po naročilu nepozabljivega mecêna knezoškofa Wolfa pozval jaz zaradi izdanja nemško-slovenskega slovarja tadanje Ljubljanske veščake v razgovor, v katerem sem jim razodel glavna vodila, kako naj bi se za tisek vredil od več strani pomnoženi Vodnikov rokopis slovensko-nemškega slovarja, in predlagal, naj se učeni jezikoslovec in vrednik državnega zakonika gosp. M. Cigale gosp. knezoškofu nasvetuje za vrednika slovarjevega. In v onem odboru, kateremu je bil tadanji c. k. avskultant Luka Svetec zapisnikar in v katerem so bili nazoči prof. Metelko, kanonik in bivši profesor Jož. Poklukar in bibliotekar Mih. Kastelec (gosp. Blaž Potočnik je bil po opraviilih zadržan), sodelovali ste tudi Vi, g. Dežman; Vi ste še posebno prevzeli doneske o slovenski botaniški, mineralogični in zoologični terminologiji, jaz pa doneske o zdravniških predmetih. — To je bilo 16. januarija 1854. leta. Sklepe onega zbora je odobril blagi knezoškof, izročivši tisek slovarja rojaku svojemu Blazniku, ki vrh tega je bil edino zmožen velikansko delo takega tiska prevzeti, vredništvo slovarjevega rokopisa pa gosp. Cigaletu. In po neumorni delavnosti njegovi že konec l. 1859. — tedaj v 5 letih — bilo je delo dokončano in leta 1860. nemško-slovenski del slovarja v 2 debelih zvezkih s 127 pôlami na čast slovenskemu slovstvu dotiskan.

To sodelovanje Vaše leta 1854. vzvidelo se mi je potrebno omeniti, da temu pismu, ki je odgovor na Vaš

„Tagbl.“ članek, opravičim adresu, ki se glasi na Dežmana II.

Drugi pot naprej.

Dr. Jan. Bleiweis.

Zaloga knjig in časopisov Matice slovenske.

„Matica slovenska“ ima, kakor kaže po gosp. tajniku Praprotniku ravnokar sestavljeni inventar, te-le knjige:

„Narodnega koledarja“ in „letopisa“ za 1867. leto 44, za 1868. leto 26 iztisov,

„Letopisa“ za 1870. leto z dr. L. Tomanovo podobo 1, za 1871. leto s 40 slikami 71, za 1872. in 1873. leto z 2 slikama 155, za 1874. leto 261, za 1875. leto 355 iztisov,

„Prirodoznanskega zemljepisa“ Jesenkovega 197 iztisov,

„Vojvodstva Kranjskega“ 356 iztisov,

„Vojvodstva Koroškega“ 422 iztisov,

„Slovenskega Štajera“ 1. snopiča 293, 3. snopiča pa 125 iztisov,

„Zgodovine Avstrijsko-ogerske monarhije“ Kersnikove 145,

„Zgodovine slov. naroda“ Trdinove 210,

„Jovana Vesela-Koseskega raznih del“ z njegovo podobo 51 iztisov,

„Vodnikovih pesni“ 540 iztisov,

„Slovanstva“ z 2 zemljevidoma 455 iztisov,

„Olikanega Slovenca“ 111 iztisov,

„Štirih letnih časov“ 964 iztisov,

„Telegrafije“ iz letopisa 1875. leta 178 iztisov,

„Nauka o telovadbi“ II. del 713 iztisov,

„Schoedlerjeve knjige prirode“ I. snopiča: „Fizika“ 486, 2. snopiča: „Astronomija in kemija“ 484, 3. snopiča: „Mineralogija in geognozija“ 431, 4. snopiča: „Botanika in zoologija“ 342 iztisov,

„Živalstva“ po Pokorniji, poslovenil Fr. Erjavec 256 iztisov,

„Rastlinstva“ po Pokorniji poslovenil Ivan Tušek 567 iztisov,

„Rudninoslovja“ po Föllekerji 262 iztisov,

„Slovnice českega jezika z berilom“ spisal Marn 594 iztisov,

„Zemljevidov“, in sicer: Obraza vse zemlje 6, Evrope 20, Afrike 50, Azije 138, Avstralije 71, Rusije 68, severne Amerike 160, južne Amerike 144, Turčije 693, Italije 712, nemškega cesarstva 700, Slovenske dežele, Kozlerjev 48 iztisov. —

Cista vrednost (po odšteti tretjini za provizije itd.) vseh teh knjig in zemljevidov znaša 5606 gold. 43 kr.

Vse te knjige in zemljevidi so tedaj starim in novim udom, kakor tudi knjigotržcem in sploh prijateljem slovstva po odločeni nizki ceni na razpolaganje. Še posebno pa vsem rodoljubom, ki se brigajo za to, kar se danes na **Turškem** godí, priporočamo, naj si omislijo zemljevid Turčije, katerega je še 693 iztiskov na prodaj po nizki ceni za 20 krajc.

Gospodje udje, ki še za leto 1876 niso plačali letnine, prošeni so, da bi jo kmalu odrajtali. Matica naša gotovo je vredna vsestranske podpore; novci pa so povsod „nervus rerum gerendarum“.

Od predsedstva Matice slovenske.